

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 755/2021
09.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и пок. ББ из ..., чији је правни следбеник ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Тамара Гвозден, адвокат из ..., против тужене ГГ из ..., чији је пуномоћник Горан Живковић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3883/20 од 15.07.2020. године, у седници одржаној дана 09.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3883/20 од 15.07.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 1596/18 од 31.01.2019. године, првим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да тужиоцима по основу права наслеђа на заоставштини њихове пок. мајке ДД, бивше из ..., преминуле дана 06.01.1976. године припада право својине са по 1/12 идеалних делова на непокретностима, и то породичној стамбеној згради у улици ... број ..., на кат. парц. .../..., описаној као зграда број ..., помоћној згради у улици ... постојећој на кат. парц. .../..., описаној као зграда број ..., кат. парц. .../... број дела парцеле 1, ..., земљиште под зградом и другим објектом, површине 92 м², кат. парц. .../..., бр. дела парцеле 2 ..., земљиште под зградом и другим објектом површине 11 м² и кат. парц. .../... бр. дела парцеле 3, ..., остало вештачки створено неплодно земљиште површине 12 а 43 м², на којима је пок. ДД била власник са $\frac{1}{4}$ идеалног дела, све уписано у ЛН ... КО ..., што је тужена дужна признати и трпети да се тужиоци на основу ове пресуде упишу у Катастар непокретности као власници са по 1/12 идеалних делова предметних непокретности. Другим ставом изреке, обавезани су тужиоци да туженој надокнаде трошкове парничног поступка у износу од 35.400,00 динара, са законском затезном каматом од 31.01.2019. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3883/20 од 15.07.2020. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда, усвојен тужбени захтев

тужилаца и утврђено да је тужиоцима по основу права наслеђа на заоставштину њихове покојне мајке ДД, бивше из ..., преминуле дана 06.01.1976. године, припада право својине са по 1/12 идеалних делова на следећим непокретностима: породичној стамбеној згради у улици ... број ..., на кат. парц. .../..., описаној као зграда број ..., помоћној згради у улици ... постојећој на кат. парц. .../..., описаној као зграда број ..., кат. парц. .../... број дела парцеле 1, ..., земљиште под зградом и другим објектом, површине 92 м², кат. парц. .../..., бр. дела парцеле 2 ..., земљиште под зградом и другим објектом површине 11 м² и кат. парц. .../... бр. дела парцеле 3, ..., остало вештачки створено неплодно земљиште површине 12 а 43 м², на којима је пок. ДД била власник са ¼ идеалног дела, све уписано у ЛН ... КО ..., што је тужена дужна признати и трпети да се тужиоци на основу ове пресуде упишу у Катастар непокретности као власници са по 1/12 идеалних делова предметних непокретности. Другим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 74.100,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, мајка тужилаца ДД, преминула је 06.01.1976. године и од заоставштине је оставила имовину ближе наведену у изреци другостепене одлуке, стечену наслеђем. Сада пок. ДД је иза себе оставила супруга ЂЂ, који је преминуо 17.12.1980. године и три сина, тужиоце АА и ББ и ЕЕ, преминулог 14.01.2012. године. Сада пок. ЕЕ је од наследника оставио сина ЖЖ, који је преминуо 26.10.2016. године и супругу ГГ, овде тужену. Решењем Петог општинског суда у Београду О 679/07 од 15.03.2007. године, расправљена је заоставштина пок. ДД и за наследника је оглашен њен син, сада пок. ЕЕ, по чијем предлогу је 2007. године покренут оставински поступак. Тужиоци нису учествовали у овом оставинском поступку и не помињу се у оставинском решењу као синови и наследници пок. ДД. Тужена је у поседу непокретности која је предмет спора.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев као неоснован налазећи да је право тужилаца да захтевају заоставштину застарело у смислу одредбе члана 139. Закона о наслеђивању због протека рока, како према савесном, тако и према несавесном држаоцу (20 година од смрти пок. ДД), овде туженој, уз закључак да се у овом случају ради о спору између наследника о томе чије је наследно право јаче јер се ради о наследницима истог оставиоца, с обзиром да се тужена у овој парници појављује и ступа на место свог покојног супруга ЕЕ као наследника пок. ДД.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев налазећи да је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање погрешно

применио материјално право из члана 139. Закона о наслеђивању, са образложењем да се институт застарелости права на наслеђе примењује само у споровима о праву на наслеђе између претпостављених наследника истог оставиоца, односно код наследничких тужби између лица која се као претпостављени наследници истог оставиоца споре о праву на наслеђе, што у овом спору није случај. По налажењу другостепеног суда, у овом случају се не ради о наследницима истог оставиоца, јер тужена као супруга пок. ЕЕ није наследник пок. ДД, која јој је била свекрва, већ спорне непокретности држи као наследник свог покојног супруга ЕЕ, због чега се у односу на њу не могу применити рокови из члана 139. Закона о наслеђивању. Следом наведеног, другостепени суд је применом одредбе члана 123., члана 9. и 10. Закона о наслеђивању („Службени гласник СРС“ 52/74 са изменама и допунама) усвојио тужбени захтев и утврдио да су тужиоци законски наследници своје покојне мајке по наследно-правном захтеву у овој парници, имајући у виду да у оставинском поступку који је вођен иза ње нису учествовали, те је свако од њих наследник са по 1/12 имовине ближе наведене у изреци пресуде, чији је сувласник са ¼ била пок. ДД.

По оцени Врховног касационог суда правилно је становиште другостепеног суда о основаности тужбеног захтева.

Одредбом члана 139. Закона о наслеђивању (“Службени гласник РС” бр. 52/74, 1/80, 25/82), прописано је да право наследника оставиоца да захтева заоставштину, застарева према савесном држаоцу за две године од дана од када је наследник сазнао за своје право и за држаоца ствари заоставштине, а најдаље за 10 година, рачунајући за законског наследника од смрти оставиоца, а према несавесном држаоцу ово право застарева за 20 година.

По оцени Врховног касационог суда, првостепени суд је правилно применио цитирани законски пропис, јер се рокови прописани чланом 139. тада важећег Закона о наслеђивању односе само на оне држаоце који ствари заоставштине држе као своје наследство, који државину заснивају на наследно правном основу. У свим другим случајевима када се право наслеђа остварује према лицу које није претпостављени наследник и које ствари држи по неком другом основу, прописани рокови, у којима застарева право захтевати заоставштину не могу се применити. У овом случају, тужиоци су тражили да се утврди да су по основу права наслеђа на заоставштини иза своје пок.мајке сувласници са по 1/12 идеалних делова на спорним непокретностима, које право изводе из права наслеђа иза пок. мајке, јер у спроведеном оставинском поступку 2007. године иза пок. ДД, као њени синови и законски наследници нису учествовали, већ је за јединог законског наследника оглашен њен син, а брат тужилаца сада пок. ЕЕ, чији је законски наследник тужена. Имајући у виду наведено, у конкретном случају се не ради о наследницима истог оставиоца, јер је тужена законски наследник пок. ЕЕ, свог супруга, док као снаха не би могла да наследи своју свекрву пок. ДД. Из наведеног следи да стране у овом спору нису у односу претпостављених наследника, због чега се ова тужба не може сматрати наследном тужбом у смислу наведене одредбе члана 139. Закона о наслеђивању, већ својинском тужбом, па није било места примени наведене законске одредбе, како је то правилно закључио другостепени суд.

Правилан је закључак другостепеног суда да се институт застарелости права на наслеђивање примењује само код наследничких тужби између лица која се као претпостављени наследници истог оставиоца споре о праву на наслеђе. Рокови из

члана 139. ЗОН се односе на санаследнике истог оставиоца, што овде није случај, имајући у виду да је тужена законски наследник свог покојног супруга који је надживео своју мајку пок. ДД чију заоставштину чини имовина ближе наведена у изреци побијане одлуке, а не њен потомак. Због наведеног, тужиоци нису преклудирани да као законски наследници иза пок. ДД траже оно што је она у тренутку смрти поседовала, те је основан њихов тужбени захтев за утврђење права својине у уделу од 1/12 на непокретностима ближе одређеним у изреци другостепене пресуде. Код свега наведеног, несновано се ревизијским наводима указује на погрешну примену материјалног права.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка није основан, будући да одговор тужилаца на ревизију није био нужан и неопходан, те им не припада право на накнаду трошкова тог поступка, у смислу одредбе члана 165. ЗПП, а у вези члана 154. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић